

Sophie Scholl

(1921 – 1943)

Sophie var en tysk student som gjorde motstånd mot Hitler under andra världskriget. Hon var aktiv i Vita rosen, en grupp som kämpade mot nazisterna med fredliga medel.

Sophie studerade på universitetet i München och delade ut flygblad som uppmanade det tyska folket att göra motstånd mot nazismen. En dag blev hon upptäckt och fängslad, och i februari 1943 dömdes hon till döden.

Sophie var 21 år när hon avrättades genom halshuggning.

Hennes sista ord i domstolen var:

***”Vad vi har skrivit tycker ju ni andra också,
ni har bara inte mod att säga det!”***

På baksidan av pappret där dödsdomen stod, skrev Sophie ordet Frihet. Hon var beredd att dö för det hon trodde på.

Var fick hon sitt mod ifrån? Så här skrev hon till sin pojkvän i ett brev: "Man måste ha en stark ande och ett ömsint hjärta".

Stina Wollter

(Född 1964)

Stina har kallts kroppsaktivist. Hon filmade sig själv när hon dansade klädd i bh, trosor och mockasiner och la ut det på Instagram. Reaktionen blev överväldigande. Hennes hyllning till kroppen gillades av tusentals.

Det skapades ett Instagramkonto, #dansaförstina, där vem som helst kunde lägga upp klipp och just dansa för Stina.

Hundratals kvinnor filmade sina kroppar och la ut på nätet.

Stina är konstnär och radiopratare och har berättat om hur hon lärt sig älska den kropp som hon tidigare hatade.

***"När jag varit riktigt tjock (idag väger jag bara 80)
har jag med mitt tränade konstnärsöga kunnat se
hur vacker kroppen är... Alla kroppsformer är jätte-
spännande, också de som ser ut som små toarullar."***

Stina har startat en frihetsrörelse för kroppar som bryter mot normen för hur man ska se ut.

Hon är mamma till två barn.

Therése Lindgren

Född 1987

Therése Lindgren är en svensk videobloggare – youtuber, säger hon själv. När hon var sjukskriven för psykisk ohälsa orkade hon bara kolla på sminkbloggar. Så småningom startade hon en egen blogg. Idag driver hon en av Sveriges största Youtube-kanaler med en halv miljon följare. 2016 gav hon ut boken "Ibland mår jag inte så bra", där hon berättar öppet om sina egna erfarenheter av depression, ångest och panikattacker. Psykisk ohälsa är ett ämne som engagerar henne mycket, liksom djurrätt, veganism och skönhet. Hon har tio miljoner visningar på sin Youtube-kanal varje månad och har vunnit en rad priser.

"Psykisk ohälsa av alla slag gör en begränsad. I mitt fall handlade det om att jag levtt ett liv där jag hade klarat allt, gjort allt och varit bäst på allt. Den psykiska ohälsan är motsatsen. Varför är det pinsamt att prata om? För att många har fördomen att den som lider av psykisk ohälsa är svag."

Valentina Tereshkova

(Född 1937)

Ryska Valentina Tereshkova var den första kvinnan i rymden. Bland 400 sökande valdes hon ut som kosmonaut på Vostok 6 och skrev historia när hon tillbringade tre dagar i rymden i juni 1963.

När raketerna sköts upp ropade hon glatt:

***“Hallå himlen, ta av dig hatten!
Nu kommer jag och hälsar på dig.”***

Efter turen i rymden utbildade hon sig till rymdingenjör.

Hon betraktas fortfarande som en hjälte i Ryssland.

Hon har fått en krater på månens baksida uppkallad efter sig, Tereshkova-kratern.

När hon firade sin 70-årsdag förklarade hon att hon gärna skulle vilja resa till Mars. Mars var hennes favoritplanet och hon hade en dröm om att åka dit, även om det innebar en enkel resa.

"Man kan inte förneka den stora roll kvinnor har spelat i världen. Min rymdfärd var bara ännu en sporre för att fortsätta detta kvinnliga bidrag", har hon sagt.

Valentina är mamma till en dotter, Elena.

Wangari Maathai

(1940 – 2011)

Wangari Maathai var en kenyansk miljöaktivist. Hon var också vice miljöminister i Kenya 2003 – 2005.

Wangari grundade miljöorganisationen Green Belt Movement när hon förstod att kvinnorna i hennes hembygd inte hade rent vatten och ved till bränsle. Så hade det inte varit när hon själv var barn. Hon fick en idé: att plantera träd.

Wangari kopplade ihop miljöfrågorna med demokrati och kvinnofrigörelse. Men hon fick föra en envis kamp mot mäktiga krafter som ville skövla och förstöra Kenyas skogar. Idag har Green Belt planterat miljontals nya träd.

”I Kenya är kvinnorna de första offren för miljöförstöring, Eftersom det är de som vandrar i timmar efter vatten, som samlar ved, som förser familjen med mat.”

Green Belt Movement är främst inriktad på att hjälpa kvinnor. Genom trädplanteringen fick kvinnor anställning och skyddade miljön på samma gång.

Wangari fängslades av Kenyas regering för sitt miljöarbete flera gånger. Hon har också fått många priser, bl a var hon den första afrikanska kvinnan som fick Nobels Fredspris 2004.

Wangari är mamma till tre barn.

Wilma Rudolph

(1940 – 1994)

Wilma Rudolph var en amerikansk idrottskvinna. Vid OS i Rom 1960 tog hon tre guldmedaljer i löpning: 100 m, 200 m och stafett. Hon hyllades som världens snabbaste kvinna, satte flera världsrekord och blev en förebild för svarta och kvinnliga idrottare. Wilma föddes i en fattig familj i den amerikanska Södern. Hon var det tjugonde av familjens 22 barn och drabbades av polio när hon var fyra. Hon tillfrisknade, men förlorade styrkan i vänster ben. Först efter flera års behandling kunde hon gå utan stöd och hjälpmedel. Då var hon tolv.

“Doktorn sa att jag aldrig skulle kunna gå igen. Mamma sa att jag skulle kunna det. Jag trodde på mamma.”

I high school spelade hon basket och tränade löpning. Redan som 16-åring deltog hon i OS i Melbourne, men det var i Rom fyra år senare hon blev en världsstjärna, den första kvinnan som tog tre guld i en och samma olympiad.

Vid den här tiden gick det inte att leva på sin sport, även om man var OS-medaljör. Wilma slutade tävla redan när hon var 22 och utbildade sig till lärare istället. Hon engagerade sig också i kampen för svartas och kvinnors rättigheter.

“Tro mig, belöningen är mer värd om man kämpat.”

Yeon-mi Park

Född 1993

Yeon-mi Park föddes i Nordkorea. När hennes far dömdes för smuggling och hamnade i arbetsläger lyckades hon fly från landet tillsammans med sin mamma. Efter en 2-årig flykt genom Kina och Mongoliet, fylld av svält, trafficking och svåra umbäranden, tog de sig till Sydkorea.

Yeon-mi Park har berättat att det var när hon såg en illegal kopia av filmen "Titanic" som hon "fick smak på frihet". Hon skrev en bok om sin uppväxt i Nordkorea och flykten till Väst, "För att kunna leva - En nordkoreansk flickas resa till frihet". Idag bor Yeon-mi i New York och är taleskvinna för offer för människohandel. Hon arbetar för mänskliga rättigheter i både Nordkorea och resten av världen, och använder sitt kändisskap till att informera om situationen i Nordkorea.

"För första gången i livet äger jag mig själv. Jag äger mig, och det är mäktigt. Jag har alltid tillhört staten eller en man som köpt mig, och nu har jag en röst."

Yeon-mi är mamma till en pojke.

Yoko Ono

(Född 1933)

Yoko Ono är en japansk-amerikansk konstnär och artist. Hon föddes i Tokyo och är idag bosatt i New York. Längre var hon mest omskriven som "kvinnan som splittrade popgruppen Beatles", och när maken John Lennon blev skjuten kallades hon "Beatles-änkan". Men idag är hon en erkänd konstnär och ställer ut sina verk över hela världen.

Yoko har också fortsatt att skriva låtar, spela in skivor och turnera i hela sitt liv. Hon skrev musikhistoria 2011, när hon blev den äldsta artisten som toppade klubbmusiklistan i USA. Hon var 78 år när hennes "Move on Fast" hamnade på listans första plats.

Yoko jobbar aktivt för fred i världen. Hon har låtit bygga ett torn på Island – Imagine Peace Tower – till John Lennons minne och hon har även instiftat ett fredspris i hans namn.

"Remember, each one of us has the power to change the world."

Yoko är mamma till två barn.

Zara Larsson

(Född 1997)

Zara är en framgångsrik popstjärna som också är aktiv feminist. Hon är född och uppvuxen i Enskede, slog igenom rekordung och fick två rockbjörnar redan som 15-åring, den yngsta någonsin. 2015 la hon ut en bild på Instagram där hon trätt en kondom över sitt ben. Det väckte stor uppmärksamhet. Intill bilden stod texten: "Till alla killar som säger att er kuk är för stor för kondomer, SLÅ ER NER!"

När hon sedan ifrågasatte mansdominansen i marknadsföringen av Bråvallafestivalen, blev hon utsatt för ett hatdrev på sociala medier, främst från vuxna män.

"Det värsta de vet är nämligen när unga tjejer tar plats " kommenterade Zara. Hon fick ett enormt stöd i hashtaggen #backazara och skrev:

"Trots att det är kämpigt ibland så är jag så evigt

tacksam över att jag är just tjej."

Zara har en egen blogg där hon skriver om allt möjligt från mens till kvinnorrättsfrågor.

På 2016 års MTV-gala vann hon dubbla priser – både årets nykomling och årets bästa internationella artist.

Emmeline Pankhurst

(1858 – 1928)

Emmeline Pankhurst var ledare för den brittiska suffragettrörelsen som kämpade för kvinnlig rösträtt. Tillsammans med bl a sina döttrar Christabel och Sylvia startade hon en organisation som skulle kämpa med handlingar och inte ord ("deeds, not words"). Gruppen attackerade poliser, krossade fönster och satte eld på byggnader. När de fängslades hungerstrejkade de i protest.

Emmeline växte upp i Manchester, i en familj där båda föräldrarna var politiskt aktiva. Självt var hon 14 år när hon deltog i ett möte och blev en övertygad förespråkare för kvinnlig rösträtt.

Men med tiden kom hon fram till att vackra ord och löften och lagförslag inte ledde till något. För resultat krävdes mer militanta aktioner. Det var då hon grundade WSPU (Women's Social and Political Union), där bara kvinnor fick bli medlemmar.

När första världskriget bröt ut gjorde WSPU ett uppehåll i sin kamp tills kriget var slut. 1918 fick brittiska kvinnor över 30 år rösträtt och 1928 fick alla kvinnor rösträtt på samma villkor som män.

Emmeline fängslade sju gånger under kampen för rösträtt. Men hon såg det som ett sätt att skapa publicitet kring kampen:

**"Vi är inte här för att vi är lagbrytare –
Vi är här i vår kamp för att bli lagstiftare."**

Emmeline var mamma till fem barn, tre döttrar och två söner.

Tess Asplund

Född 1974

När Tess Asplund knöt näven mot 300 nazister under en första maj-demonstration i Borlänge 2016, blev hon en symbol för kampen mot rasism både i Sverige och världen.

Tess Asplund är adopterad från Colombia. Hon växte upp på den svenska landsbygden och flyttade till Stockholm som tonåring. Hon har alltid protesterat mot rasism. – Min hudfärg har tvingat in mig i kampen, har hon sagt.

När hon hörde att nazistorganisationen Nordiska motståndsrörelsen fått tillstånd att demonstrera i Borlänge reste hon dit. Hon klev ut på gatan och ställde sig mitt framför dem.

– Jag var så förbannad och reste min näve för att visa min avsky. Den knutna näven är en Nelson Mandela-hälsning. Den står för kampen mot rasism.

En fotograf på plats fångade henne på bild och bilden spreds över hela världen. Bilden har väckt mycket uppseende. Den blev Årets bild 2017. Tess hamnade på BBC:s lista över världens mest inspirerande kvinnor. Författaren J K Rowling hyllade henne på twitter.

För Tess betydde bilden mer. Den ledde också till att hon fick kontakt med sin biologiska mamma i Colombia.

”Jag såg ondskan komma. Därför lyfte jag min näve. Det står för frihet, rättvisa och kärlek.”